

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . . 1 kor. Egy hóra. . . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utóza 47. és 49. szám.

A városi kórház.

Debreczen, jan. 5.

A város közigazgatási bizottságának mai ülésén egy interpelláció hangzott el. Az interpellációt Fejér Ferencz dr., a törvényhatósági bizottság egyik legélesebb szemű és leglelküimeretesebb tagja terjesztette elő a városi kórház ügyében. A felszólalás azokról a szomorú állapotokról történt, melyek a kórházban uralkodnak. A félreértések elkerülése végett azonnal megjegyezzük, hogy Fejér Ferencz dr. beszéde nem a kórház, illetőleg a kórházi személyzet működésére vonatkozott, hanem a kórház szűk voltából keletkezett bajokra. A felszólalás súlyát növelte az a tény, hogy az interpelláló szavait Tüdős Kálmán dr. Debreczen város tisztii főorvosa s megerősítette.

A kórházház ügye felett napi-rendre térni már nem lehet. Debreczen város közegészségügyének szempontjából a legégetőbb kérdés ez, amely évek óta felszínre uszik és megoldásra még mindig nem talált. Okolai ezért a közgyűlésen kívül senkit sem lehet. A tanács nem egyszer állott elő tervekkel, de a közgyűlés másként határozott s a dologból nem lett semmi. Ma is a közgyűlés megbízásából egy pavillon emeletre húzása tervén dolgozik a mérnöki hiva-

tal s ha a pavilonnak felépítése meg is történik, akkor sem lesz kielégítő a kórház.

Itt sürgősen és radikálisan kell a dolgot segíteni. Nem apró toldozgatásokkal, egy osztály kibővítésével, hanem az egész kórháznak oly arányu kibővítésével, hogy az a kórház a mai igényeknek megfelelő, tágas, kényelmes, szóval minden tekintetben modern intézmény legyen.

Mert ma valóban kétségbeesettek az állapotok a kórházban. Talán túlzottak is azok a hírek, amelyek a kórházról a város közönsége körében forgalomban vannak s melyeket némelyek, még orvosok is, hátborzongatóan megdöntenek, de igaznak bizonyult Fejér Ferencz dr. azon állítása, hogy vannak osztályok a kórházban, melyekben egy ágyban két-három beteget kell apolni, oly szűk a kórház és igaznak bizonyult más olyan hír is, melyek kétségtelenné teszik, hogy a kórház kibővítése elől kitérni nem lehet.

De nemcsak, hogy kitérni nem lehet, hanem azonnal, a legrövidebb idő alatt hozzá kell fogni a kórház kibővítéséhez. Oly kérdés ez, melynek halogatása Debreczen város és Hajdúvármegye egészségügyének rovására megy.

Tisztába kell jönnünk azzal, hogy ez áldozatába, tetemes áldozatába fog

kerülni a városnak. Annyi áldozatába azonban semmiesetre sem, amennyit meg nem ér az, hogy minden beteg emberséges, humánus ápolásban részesülhessen a debreczeni kórházban. Mert a mai állapotok mellett ez lehetetlen. Ott, ahol össze kell zsufolni a betegeket, három beteget egy ágyba fektetni és a jelentkező betegeket még el is kell utasítani, ott rendes ápolásról szó sem lehet.

Halogatni a kórház kibővítését nemcsak humánus szempontból nem lehet, de nem szabad Debreczen város iránt való tekintetből sem. Ha a kórház továbbra is ilyen állapotban marad, egész Debreczennek válik szegényévé.

A közigazgatási bizottság úgy határozott, hogy a kórház kibővítése végett a közgyűléshez fordul. Így tehát a januári közgyűlés egyik legfontosabb tárgya ez a kérdés lesz. Debreczen városnak egy jelentős részben felújított törvényhatósági bizottsága bizonyára nem fog kitérni az égetően sürgős kérdés megoldása elől, hanem radikális uton fog segíteni a bajon.

Ennek pedig egyetlen módja az, amit legutóbb Aczél Géza főmérnök ajánlott volt. Ideiglenesen tessék egy külön barakkot építeni a legsürgősebb szükséglet kielégítése végett s aztán hozzáfogni a kórház kibővítésének

Addig várnak . . .

Addig várnak, amíg kiégek,
 Amíg meghal minden álmódás,
 Mikor vágyam — elszáradt virágok —
 Emlékein sirva meg-megállok,
 S elmúlt lesz a jelen, a csodás.

Hanem addig sok virág hal meg,
 Sok köny elfoly halvány arczomon,
 Belenézek sokszor kék szemedbe,
 Sívár jövőt mindig elfeledve,
 Araunyhaju, szép kis angyalom.

Hortobágyi Ernő.

Az ítélet.

Mozgás, suttogás a közönség soraiban. Egy töpörödött anyóka átkozta a gyilkost és egy fiatal, csinos nő sajnálta.

Hirtelen csend támadt. Az elnök redősfakó hangjától száraz lett a levegő; elkomorodott a bírák díszes terme. A védő savanykásan mosolygott. Ahány mosoly vonult végig arcán, annyi ránc keletkezett az ügyész homlokán. Végül megunt a vád derék, buzgó képviselője a nemes harcot és eltakarta tenyerével a pascos arcát. Jegyzeteibe merült majd pedig gonoszul hegyezni kezdte irónját.

— Psz! — az elnök . . .

— Bodolla Péter vádlott álljon fel! Röviden mondja el az esetet, melynek elkö-

vetésével vádolva van. Lehetőleg kerülje az ismétléseket s ne igyekezzék érzelmi motivumokkal hatni az esküdt urakra. Szárazon csak aényt mondja el s ők majd itélni fognak bölcs belátásuk szerint.

Az éjjeli tárgyalásól kimerült jámbor polgárok álmosan bölintgattak:

— Helyes — és képzeletük odahaza a jó, puha ágyon pihent.

Bodolla Péter, a gyilkos felállt. Nyugodtan lépett bírái elé. Magas, nyulánk természetét nem törte meg a fogság, csak tekintete volt fáradt. Szép fiú a haja hullámos, fekete, s a szeme kék.

— Ez az ember őlt? — tündődött egy férfi, aki fura színjátéknak szokta nevezni a tövényeséki tárgyalásokat és sehogysem fért a fejébe, hogy az egyik embernek magasan, bársonyszékben kell ülnie, míg a másik durva lapadon görnyedezik. — Ez gyilkolt? Kár érte. Szép fiú és még csak huszonkét éves. Piros az ajka, szelid az arca. Megkezdte vallomását:

— Nem mondhatok többet az elnök ur parancsa szerint, mint amit márugyis mindnyájan tudnak Gyilkos vagyok; — megölttem a nevelő-atyámat, aki engemet az utca sarából magához emelt; mert nem volt gyermeke és szeretni akart valakit. Nekem nem volt senkim és neki sem. Ő nevelt urnak belém olttatta a tudást és meggyálolttette

velem a bünt. Mégis bünbe estem, mert úgy mondják, bün az, amit tettem. Alig egy éve megszerettem egy egyszerű, szép leányt. Bálványt emeltem magam fölé, s mikor rájöttem, hogy csak hitvány sárból van gyurva az, akit a szívem oltárára helyeztem, megölttem egy embert! Nem néztem ki az. Megölttem, mert kiábrándított szerelmemből, mert karjai között láttam azt a nőt akire áhitattal tekintettem. Mit tehetek róla, hogy éppen jóltevőm, — az apám volt? . . .

A fiatalember vállat vont, mint egy durcás gyerek.

Az öreg anyóka gyűlölettel nézett rá: — A hálátlan kutya! — gondolta magában.

Az elnök félelmetes hangon szólalt meg: Aényt kérjük! Szárazon az esetet!

Bodolla Péter ismételte azt, amit már jól ismert a kis város a helyi lapból.

A polgárok meghozták a verdiktet. Nem-sokára elhangzott a bíróság ítélete. Ot esztendő feygház! — Enyhitő körülménynek véteztett a vádlott szerelmes volta, erős felindulása, etc. Sulyosbító körülmény pediglen a hálátlanság, melylyel nevezett vádlott nevelő-atyjával szemben viseltetett, etc.

A fiatal nő felsóhajtott: — Istenem, hogy lehetett ezt a kettőt összeegyeztetni.

Orbók Attila.

Matild krém,

kenőcs, szappan. Matild szépitő szerekek párja nincs levezetik a legvastagabb szepit, májfoltot, vimedli, vagy bármely bőrcsúfító dolgot. A Matild krém teljesen zsirtalan, puder alá nappali használatra remek ráncoldó, 5 perc alatt fehérit a közbőrnek is utóéletlenül fehéritő, fehéritője. Ártalmas anyagot hiányt, ólmot nem tartalmaz.

Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

Ha nem használ, árát visszaadom

végleges megoldásához. De halogatni, vagy félmunkába, toldozgatásba foldozgatásba belemenni nem szabad. Mert ezáltal csak pénzt dob ki a város és még sem segít a bajon.

Debreczen a múlt hóban.

Államsegély debreczeni tanítóknak.

A népesedő város.

A közigazgatási bizottság ma délután tartotta ebben az évben első ülését *Wesprémy* Zoltán főispán elnöklete alatt. Az ülésen a szakreferensek számoltak be a város elmúlt havi közigazgatási állapotáról, amelynek során egy fölötté fontos interpelláció hangzott el *Fejér Ferenc* dr.-tól. Ezelől lapunk más helyén foglalkozunk.

(A polgármesteri jelentések.)

Az ülés megnyitása után *Vecsey Imre* főjegyző olvasta fel a polgármesteri jelentést, mely a következő:

1908. év december havában a rendőrség letartóztatott lopásért 3, sikkasztásért 1, rendőri kihágásért 163 egyént. A városból eltoloncoltak 35, a városon keresztül 39 egyént. A rendőrfőkapitányság 29 engedélyt adott ki, az ezekért befolyt 330 koronát iparoktatási célokra fordítják. A katonai létszám volt: közös hadseregbeli 1538 ember, 690 ló, honvédségi 811 ember, 455 ló. Kivándorlási célból a bejelentő hivatal egy utlevelet adott ki.

(Iskolák segélye, tanítók korpótléka.)

Csánky Viktor kir. tanfelügyelő jelentése így hangzik: A kultuszminiszter a Máv. állami iskola folyó évi szükségletének fedezésére 584 korona államsegélyt. A felekezeti tanítók részére a kormány 19716 koronát utalt ki államsegély gyanánt. Ebből a r. kath. tanítók 6816 korona fizetéskiegészítést és 2900 korona korpótléket, a gör. kath. tanítók 1900 kor. fizetéskiegészítést, 700 kor. korpótléket, az ág. ev. tanítók 700 kor. korpótléket, az izr. polgári iskolai tanítók 1200 korona fizetéskiegészítést, 1700 kor. korpótléket, az orth. izr. tanítók részére 1800 korona fizetéskiegészítést és 800 kor. korpótléket kaptak.

(A közegészségügy.)

A város közegészségügyi állapotáról *Tüdös Kálmán* dr. főorvos a következőket jelentette: Az egészségügyi viszonyok december hóban november hóhoz képest némi rosszabbodást mutattak, ami leginkább a fertőző betegségek szaporodásában mutatkozott. Előfordult ugyanis kanyaró 73, vörheny 44, járványos fültőmirigylob 17, bárányhimlő 17, ronesoló toroklob 10, hasihagymáz 3, számarhurut 1 esetben. A lefolyás általában enyhe vagy közepsúlyos volt. Halálozás történt 11 esetben. Sok volt még az influenza és a légző szervek hurutja általában enyhe lefolyással. A halálozás a rendes arányt nem haladta meg (148, novemberben 145) születés pedig rendkívül sok volt (256, novemberben 214). Öngyilkosság 2 esetben fordult elő. A piacvizsgálatok kielégítő eredménnyel jártak. Köz tisztaság a város utcáin és terein kielégítő volt.

(A népesedés.)

Statisztikai adatok Összes születések száma 136 fi, 120 nő; az összes halálozások száma 82 fi, 66 nő. A szaporodás 108. Házasságra lépett 89 pár, ezek közül ref. vallású volt 67, róm. kath. 4, vegyes vallású 15 pár. A közkórházba december hóra átjött 325 beteg, felvételt decemberben 312, kibocsátott 341, meghalt 23.

A jelentéseket rendre tudomásul vették.

A debreczeni színház múltja és jövője.

— Három közlemény* —

Előző fejtegetésem gondolatmenete a színház-igazgatás kérdéséből indult ki s arra az eredményre vezetett hogy a színház kezelésének mai felemás r. ndszere az oka legtöbb bajnak. Mert a rendszer állandó ellentmondást foglal magában.

Ezen az Achiller-sarkon fordul a debreczeni színház egy sokszor feszegetett kérdése is: *jogos-e a darabok megválasztásában az igazgatóval szemben alkalmazott cenzura?* Vagy, hogy nevében nevezem a gyereket, joga van-e a színház igazgatójának a maga boldogulása kedvéért a józólésen eret vágjon és a közönséges trágárságokkal hozzon össze telt házakat? Közbevetve megjegyzem hogy bár itt csak a debreczeni színházról van szó, bátran lehetne az aradit miskolcra, vagy váradit is tollhegyre venni. A kórság általános

Rendesen az a felelet rá: igenis joga van. A közönség nem gyerek, hogy pórázon vezessék. Az igazgató adja azt a darabot, amelyik közönséget vonz. Különben is ez divat, most a párisi árucekk a kelendő

Igaz, ugy van. Ezt felelheti az olyan színház, amelyik a maga lábán jár. Ha veszt, az ő vesztése, ha nyer, az ő nyeresége. Miért ne röfögtesse a Hannequinék dicsőségait, ha ezzel telik a kassza? Ez is szempont, sőt — megszoktuk már — az egyedüli szempont.

De men felelheti az olyan színház, mely a várostól, mint erkölcsi testülettel segítséget kér és fogad el. Nem még a mai félszeg rendszerben sem.

Ez volt a városi közönség nézete, mióta színészet van Debreczenben. A régi időkben, a kálvinista puritán Debreczenben ez a felfogás a rideg szigorúságig ment. Kiterjedt még a színészek magánéletére is. A szindarabok előzetes cenzurája a helybeli piaristák igazgatójára volt bízva a város felügyeleti jogát pedig egyik szenátor gyakorolta, és pedig bölesmérséklettel. 1837-ban megesett, hogy a cenzurával megbízott páter bapana szolta a városi tanács előtt az egyik színészt, Fánest, mert „egy a vallást és papi rendet sértő fertelmes személyt ábrázolt” s követte, hogy a színészt csukassák le. A felügyelő szenátor azonban meggyőződéséről, hogy a kifogásolt darabot Pesten több szór adták, a magyar tudós társaság is ajánlotta, ellenkező véleményt adott be a tanács hoz mely azután kereken elutasította a szigorú páter követelését: „A folyamodó T. Pater Rector ur kérésének az előadottak szerint semmi törvényes alapja nem lévén, azt teljesíteni nem lehet”

Ez az idő örökre letűnt, hála istennek. Nagyon messze vagyunk attól a kortól, amikor tisztelendő atyák bíralták meg, miféle darab adható elő a színpadon. Már az ellenkező végtelbe jutottunk. Manapság minden idők és országok egyedül jogos színházi cenzuráját, a *jcizlést* sem vesszük figyelembe. S ez már hiba.

Hiba kivált a debreczeni színházban, melynek évszázados története alatt bizonyos különleges jellege fejlődött ki, melyet eddig nem igen hallottam hangoztatni, pedig nagy súlyjal esik az elbírálás serpenyőjébe.

A debreczeni városi színház jellege ugyanaz, mint a pesti Nemzeti Színházé. Eredetileg tisztán nemzeti felbuzdulás hozta létre. A nyelv pallérozása, a magyar együvértartozás érzésének ápolására alkották eleink. Hosszu évtizedekig megtartotta a debreczeni színház ezt a jellegét. Elég a debreczeni hírlapok régi évfolyamait figyelemmel átnézni, hogy a színi kritikában is mindenütt feltalálja az ember ezt a vezérgondolatot.

* Az első l. lapunk január 3-ik számában.

1867. óta, hogy a politikai élet új csapásra tért, a színi művészet ezen alapfogalata is módosult. A debreczeni színházi élet mégis megőrizett bizonyos patriarichális vonást a régi időből. Ezt olyanformán fejlethetném ki, hogy a debreczeni színház nem egészen mindenkié, hanem a *debreczeni családoké*. A mi színházunk családi színház. Ne tessék elmosolyodni, komolyan mondtam amit mondtam. Ez az alapfogás még manapság is világosan fölismerhető, ha egy kicsit mélyebbre nézünk. A debreczeni színház létének legszilárdabb támasza éka a bérlet. Olyan bérletközönség sehol a vidéken nincs több, mint a debreczeni. A színház igazgatók számításait úgy építhetik rá, mint valami terméskő-alapra. S kikből kerül ki ez a bérletközönség? Tisztán és egyedül a debreczeni művelt családokból, a la teinernek nevezett középosztály módosabb családjaiból. Hogy egy köznap hasonlattal éljek a bérletközönség, mint egy fűszerüzlet állandó vevői, a napi közönség olyan, mint a boltba bebeforduló vásárlók. Vajjon az okos fűszeres nem olyan cikkel fog-e inkább raktáron tartani, melylyel állandó vevőit szolgálhatja ki? Friss és jó fűszert, cukrot kávé, melyre a vevőközönsége biztos. Nem a kocsikenőcsre, kindruszra helyezi a súlyt, melyre akad ugyan vevő, de csak alkalmilag

Mindenki eléri, hova célzok ezzel a hasonlattal, nincs miért magyaráznom. Sajnos, mint minden hasonlat, ez is sántít. A fűszerüzlet vevőközönsége, ha látja, hogy nem szolgálják ki az ő izlése szerint, ott hagyja a fűszert. De mit csináljon a szegény állandó színházi közönség, ha látja, hogy nem az ő, hanem az alkalmilag betévedők izését szolgálják, hol találjon más fűszerüzletet? Hiába keres, nincs.

Itt van tehát a hiba. A debreczeni bérletközönség finomult izlésű, előkelő színházi közönség. A trágárságokat undorral fogadja. Hiszen szalonjából az első illetlen szóra kiutasítaná az olyan vendéget, aki a mai bohózatok rendes kifejezéseivel élne. Mégis kénytelen a színházban olyan jeleneteket végigszenvedni, melyekben az emberek oly ruhadarabokra vetkőzve szaladgálnak, melyeknek kimondása is súlyos vétség e közönség megszokott társas életmódja és izlése ellen kénytelen, mondom, mert ez az egyetlen szórakozása télen, melytől megválni nem akar. S a színház ebben a tudatban egyszerűen figyelembe sem veszi a közönség alapérteget melytől léte függ, de melyet biztosnak tud, hanem fut az alkalmi közönség kegye után s tisztán annak izléséhez alkalmazkodik, hogy zsufolt bázakat hozzon össze. Szóval elhanyagolja a kávé, cukrot és portálja a kocsikenőcsöt. A bérletközönség mit tegyen? Csikorgatja a fogát és várja, egyre várja a színházi bizottság jobb lelkiismeretének felébredését.

Ezért mondtam, hogy a színház a közönség tükre, de csak akkor, ha igazán alkalmazkodik annak izléséhez. Különben torzképet ad. A debreczeni színház műsora torzkép, nem igazi képe a közönség izlésének. Kifejtettem, miért.

Azt is nagyon jól tudja ez a törzs közönség, hogy mit tartson arról, amit el akarnának hitetni vele, hogy t. i. a trágár darabok általános európai divat. A világláz irányítója, Páris szállítja őket mindenfelé. Hát ez így egyszerűen nem igaz. Tessék megnézni akár a párisi Comedie Francaise, akár a berlini Lessing-Theater, akár a római Teatro Costanzi műsorát, Hennequin urék ott sehol szóhoz nem jutnak. De nem jutnak sehol másutt valamirevő színházban. Párisban is csak afféle színházakban, melyek után ha tudakozódik az idegen, a párisi ember felelete együtt jár egy pajkos mosollyal és zembunyoritással.

Hogy Pesten olyan egyébként kiváló műintézet, mint a Vígyszínház, kultiválja a cochonériákat, azon lehet elkedvetlenedni,

Nagy árleszállítás

csak rövid ideig. 30 szörme boa, 50 szörme kabát előre haladt idény miatt minden elfogadható árban kapható
.: .: Szent Anna-utca 1. sz. Szücs üzletben. :. :.

de hát, aki nem ilyen darabokon akar mulatni s nem talál gyönyörűséget hálószo-
szagu elmésségekben, megy a Nemzetibe,
vagy az Operába. A debreceni közönség
azonban kénytelen a helyzetbe beletörődni
és enni azt a menüt, amit elébe tálalnak.

Hogy hová fog ez vezetni? Valószínű-
leg a közönség kettéoszlásához, amire a fej-
lődés iránya mutat. Debrecen színházlátó-
gató közönsége kivált az utolsó tiz esztendő-
ben bámulatosan megszapordott. A bérlé-
tekért valóságos harc folyik a szini évad
elején. Mit mutat ez? Azt, hogy a debreceni
közönségnek egy színház többé remélt
elég. Hamarosan eljön az idő és a szükség ke-
mény ökle dönget majd a városi tanács
eddig zárt ajtaján és sürgetve követeli egy
új színház engedélyezését.

Akkor kialakul egy olyan színháza
Debrecennek, mely teljesen vállalkozó kezén
lesz, függetlenül minden támogatástól. Ott
azután hozzon színre az igazgató azt, ami
neki jól esik. A városi színház pedig meg-
marad a debreceni családok színházának, a
város Nemzeti színházának, melynek egyéb
szempontjai is lesznek, nem csupán a teli
kassza bűvös ígéje.

De addig, míg ez megtörténik, a jóíz-
lés cenzurája a vállalkozó igazgatóval szem-
ben teljesen jogosult. A debreceni közönség
nem kötelezhető arra, hogy cukor helyett
beérje kocsikenőccsel. Hozzá szubvenció for-
májában még rá is fizessen.

A székesfehérvári rablógyilkosság.

Kossuth a postatiszt özvegyéhez.

A gyilkos feleségének vallomása.

A Székesfehérváron szombatról vasár-
napra virradó éjszakán történt rablógyilkos-
ság szerencsétlen áldozata Kiss Zoltán a
kórház halottasházában fekszik a ravatalon,
a súlyosan megsebesült Berényi István
postaszolgát pedig a budapesti Szt. János
kórházban ápolják. A fölismerhetlenségig
összetört holttest a rabló is, akit a két
szolga Berényi József és Szajkó József a
rettenetes haláltusában ragyonvert. A rabló
gyilkos felesége egyedülre fogságban van,
mert az a gyanu rá, hogy férje elvetemült
tervéről tudomása volt s így alighanem ő
is lakolni fog a véres éjszaka áldozataiért.

A bűnügygel kapcsolatban a követ-
kezőket táviratozzák Székesfehérvárról:

A városban nagy részvét nyilvánult
meg a szerencsétlen véget ért postatiszt és
családja, valamint a súlyosan megsebesült
Berényi postaszolga iránt. A halott ellenőrt
holnap délután 3 órakor temetik el és pedig
az állam költségén, amely erre a célra ötszáz
koronát szánt. Kossuth Ferenc kereskede-
lemügyi miniszter táviratban fejezte ki rész-
vétét Kiss Zoltán özvegyének. A kereske-
delmi minisztérium azonkívül ma 500 korona
segélyt juttatott el az özvegyhez, aki férje
fizetését fogja valószínűleg nyugdíjképpen
megkapni. Ugyanosa ma értesítették a két
postaszolgát altisztte történt kinevezésükről
és mindketten ezer ezer korona jutalmat
kaptak.

Az érdeklődés középpontjában a halál-
al lakolt fenevad felesége Kern Istvánné
áll. A székesfehérvári rendőrség ma befe-
jezte kihallgatását, amely semmi pozitív
eredménnyel nem járt. Fölötte gyanus, hogy
az asszony hajnalban egynegyedhatkor éb-
ren várta urát. Erre vonatkozólag azt val-
lotta, hogy éjszaka nem volt ébren, hanem
öt órakor kelt föl, és azért találta felöltözve

a rendőrség. Itt rácsófol a kis leánya, akinek
az előadásából az tűnik ki, hogy a házaspár
éjfélkor kelt föl, a férj eltávozott, az
asszony pedig mosdóvízzel várta haza a
rablóutról.

A rabló feleségét, aki egykedvűen fo-
gadta az eseményeket, ma átszállították az
ügyészség fogházába és az iratokat áttették
a vizsgálóbíróhoz.

Januárban lesz a képviselőválasztás

Justh Gyula leirata.

A függetlenségi párt jelöltje.

A Szabó Kálmán halálával meg-
üresedett III. kerület mandátuma rövidesen
új kézbe kerül. Minthogy ugyanis a
képviselethez szünetelt van, a Ház
elnöke, Justh Gyula felhívta a központi
választmányt, hogy a választás iránt
való intézkedést tegye meg.

A leirat ma érkezett meg Kovács
József polgármesterhez, a központi vá-
lasztmány elnökéhez, aki holnap bocsátja
ki meghívóit a központi választmány
tagjaihoz. A választmány e hó 8-án
pénteken délután 3 órakor tartja meg
ülését, amelyen kifogja tűzni a választás
napját, választási és küldöttségei elnököt
és szavazatszedő bizottságot alakít.

Minthogy a választásnak a mandátum
megüresedéstől számított harminc
napon belül a törvény értelmében meg-
kell törénnie, a III-ik kerület még ja-
nuár hónapban megválasztja új kép-
viselőjét.

A helybeli függetlenségi párt intéző
bizottsága ma délután ülést tartott, a
melyen a függetlenségi párt hivatalos
jelöléséről volt szó. Mint értesülünk, az
intéző bizottság abban állapodott meg,
hogy Csanak János jelöltetését ajánlja a
párt nagyválasztmányának.

A debreczeni lelkészválasztás.

Zih Sándor győzelme.

Az a nagyarányú mozgalom, ami a
debreczeni lelkészválasztások történetében
ugyszólván páratlan, ma már csaknem tető-
pontját érte el s így ma már nemesak talál-
gatni, de határozottan állítani merjük, hogy
a debreceni lelkész Zih Sándor lesz.

Méltóra teszik őt erre azok az igazán
páratlanul találkozó nemes tulajdonságai,
melyek benne, mint emberbarátban s társadalmi
emberben feltalálhatók, de különösen
érdemes s egyedül érdemes ő erre a diszes
polera azért, mert oly mély tudással, oly
tüneményes szónoki képességgel s a szónoki
fordulatok titkának oly ismeretével egyik
pályázó sem rendelkezik.

Ha Debrecen város választó közönsége
vágyik az igazi lelkész után s ha vissza-
akarja állítani a Révész idejének ragyogó
fényét, akkor szavazatát csakis Zih Sán-
dorra adhatja.

Igazán örvendetes, hogy a nagyközön-
ség társadalmi osztálykülönbség nélkül el-
ismeri, hogy a mi városunknak egy ilyen
lelkészre égető szüksége van s hogy ezen
tudatában siet meggyőződése után a Zih
Sándor táborába.

Adja Isten, hogy a választók nemes
törekvése mindvégig, a választás napjáig ne
csak megmaradjon, de növekedjék is s iga-
zán óhajtjuk, hogy 11-én Zih Sándorról
már mint debreceni lelkészről irhassunk kö-
zönségünknek.

B. u. é. k. írja Zilahy.

De hozzá írja: fizetni!

A színházi bérlők sérelme.

A jó postás ujesztendő napján sorra
járja a kerületébe tartozó házakat és akár
visz levelet, akár nem, bekopogtat minden-
üvé és köszön:

— Boldog újévet kívánok!

Azután vár, míg egy-két koronát a
markába csusztatnak. Ugy gondolja, hogy ez
az egy-két korona dukál neki, akár hordott
a letelt évben a házakhoz levelet, akár nem
hordott. A legtöbb helyen kap is baksist.

A debreczeni színház igazgatója meg-
irigyelte a levélhordókat és szintén beko-
pogtatott a maga közönségéhez, a színházi
bérlőkhöz:

— Boldog újévet kívánok!

A színház igazgató szintén nem ingyen ki-
vánja a boldog ujesztendőt. Ő ugyan nem
kért baksist, hanem „azon tiszteletteljes ké-
relemmel volt“, hogy a bérlői összeget jó
három héttel az esedékesség előtt, újévi
ajándékképpen befizetni méltóztassék és
maradt kiváló tisztelettel.

Ez a sarccal bélelt buék érthető meg-
botránkozást keltett a bérlők sorában, akik-
nek egyike beküldte hozzánk Zilahy újévi
levelét. Ime a cirkuláré:

Midőn a bérlés-saison feléhez közele-
dünk, illetve a közeli napokban kezdetét
veszi a bérlés második fele, azon tiszte-
letteljes kérelemmel vagyok Nagyságod-
hoz, hogy az esedékes bérlésösszeget 1909.
január 1-vel, amint eddig is szokásban
volt, befizetni méltóztassék.

A t. bérlők könnyebbségére intézked-
tem, hogy bérlésfizetések a jegypénztár-
nál délelőtt és délután történhetnek, d. e.
9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

Azon hó óhajomásnak adok kifejezést,
hogy mint eddig, ugy a jövőben is becses
megelégedését megnyernem sikerüljön.

Boldog új évet kívánva maradtam ki-
váló tisztelettel

Zilahy Gyula.

Arról ezuttal nem akarunk beszélni,
bár szintén sok szó fér hozzá, hogy Zilahy-
nak sikerült-e megnyerni a bérlőközönség
megelégedését, csupán a bérlésnek a köve-
telésével foglalkozunk. — Ha a bérlők há-
rom hét múlva küldik be a bérlésösszeg
második felét, még mindig nem késtek, ak-
kor is előre fizetnek. A szerződés szerint
ugyanis két részletben fizetendő a bérlésöss-
zeg; az első a bérlés kiváltásakor, a má-
sodik a bérlési idő felének lejártá után.

Ez a lejárat január utolsó napjaiban
következik be. Előttünk van a mai, január
5-iki szinlap, amely jelenti, hogy a Gépíró-
kisasszony bemutatója a C. bérlés 25-ik
száma. A 180 bérléses előadásnak a fele,
illetőleg az A., B. és C. bérléses 60—60 elő-
adásnak a fele csak tizenöt nap múlva tel-
nek le; közbejön azonban addig két vasár-
nap, tehát két bérlészünetes előadás, tehát
ha közben Zilahy egyetlen bérlészünetet
sem tart, a legjobb esetben január 22-én
telik le a fél bérlési idő.

Az igazgató arra hivatkozik, hogy ed-
dig is szokásban volt január elsején fizetni
a második részletet. Lehet, de akkor bizonyára
szokásban volt lemorzsolni a bérlési
idő első felét. Természetesnek tartjuk a

Szobafűtésre

Legfinomabb
porosz szenet
és tatabriki brikett

legolcsóbban és legpontosabban szállít
HEVESI GYULA
Debrecezen. Telefon 376.

bérlők megbotránkozását, amikor olyat köve elnek tőlük, amivel nem tartoznak. Talán attól fél Zilahy, hogy megszöknek a bérlők? A debreceni bérlőközönséget nem kell figyelmeztetni a fizetésre. A balekságig pontos fizető ez a publikum, amely minden évben 1 adja két részletben a maga 60—70 ezer koronáját, akár sikerül az igazgatónak megnyernie a megelégedést, akár nem.

Nem esodálkoznánk rajta, ha a zugolódó bérlők a színházi főigazgatóhoz, Oláh Károly tanácsnokhoz fordulnának orvoslásért és tőle kérnének biztosítékot arra nézve, hogy hasonló zaklatásban ezentúl ne legyen részük; az igazgatóhoz és a felelős pótigazgatókhoz ugyanis hiába fordulnának. Ha már az igazgató ennyire tapintatlan, a tanácsnoknak kell megvédenie a bérlők érdekeit. Mert a színházi felügyelői tisztség tudunkkal nem üres cím és nem csupán a tetőeserepek vizsgálatában kerül ki.

A messinai katasztrófa.

Hatvanezer halottat temetnek.

Az érzéketlen menekültek.

Palermo és Messina között a vasuti forgalom helyreállott, a kikötőt hadi gőzösök és kereskedelmi hajók egész raja tölti meg. Segélyakció némileg szervezve van, a katasztrófa által kevésbé sújtott külváros élelméze teljesen rendszeresítve van. Palermo és Genua tűzoltósága erősen fáradozik a mentésben.

Az olasz kormánynek föltett szándéka, hogy a romban heverő várost felépítteti.

A mentési munkálatok.

Messzina, január 5. Palermo és Messzina között a vasuti összeköttetés újra helyreállt. A kikötőt hadihajók és kereskedelmi gőzösök zsufolásiig megtöltik. A segélyakció ma már jobban van szervezve. A kevésbé szenvedett külvárosok lakosai között élelmiszereket osztottak szét. A palermói, génuai és egyéb városok tűzoltósága élénként résztvesznek a mentési munkálatokban. Fulci Nicola képviselő holttestét megtalálták a romok alatt. A romok eltakarítása közben egy papagáj hangját hallották. Kutattak azon a környéken és egész családot életben találtak meg. Egy másik családot csekély sérülésekkel emeltek ki a romok alól. A gyöngye földlökések még egyre érezhetők, ezek következtében a megrongált házak végkép összeomlanak. A romokat fertőtlenítő szerekkel fecskendezik be, hogy a hullabűz káros hatását ellensúlyozzuk.

Róma, január 5. Messzinából jelentik: A Banca Commerciale pincéjében három fegyverruhát találtak. A bank aranykészletéből eltűnt husz millió lirát megtalálták. A Banca d'Italia letéteit sikerült a tüztől elszigetelni.

Hatvanezer halott temetése.

Róma, január 5. Messzinából jelentik: A városháza előtt, hol a sebesülteket bekötöztetik, halottak és sebesültek összevisszaságban hevernek. Az orvosok munkáját nagyon megnehezíti, hogy a kötszerek és orvosszerek távolról sem állanak olyan mértékben rendelkezésre, mint azt az óriási szükséglet megkövetelné. Sok sebesültet emiatt narkózis nélkül kell amputálni, ami az orvosok idegeit is próbára teszi. A városban kőkövön nem maradt. Azt a esatornát, mely Messinát közepén kettészeli, a

törmelék egészen megtöltötte. Az utcákon a törmelék az emeletig ér. Mindenfelé kutyák által megrágcsált holttestek és hullarészek hevernek halomszámra a rohamokon. *Eddig 20 000 halottat temettek el és még 40 000 vagy ennél is több várja az eltakarítást.* A rohadó hullák borzasztó szaga egészen megfertőzte a levegőt és az embereket és állatokat egyaránt elüzi a pusztulás színhelyéről.

Messzinát fölépítik.

Róma, január 5. Orlando igazságügy-miniszter egy interjuban kijelentette, hogy *Me szinának újra kell épülnie* és felsorolta azokat az intézkedéseket, amelyek az igazságügyi kormányzat újjászervezésére a tulajdon viszonyok rendezése céljából szükségesek. A miniszter a tengerészek és a katonák önfeláldozó működéséről a legnagyobb dicsérettel szólt. Ha valaki figyelmezteti őket, hogy hangot hallott, rögtön a mentési munkálathoz látnak és egész éjjeleken át dolgoznak. A királyról azt mondta a miniszter, hogy megrongált vagy beomlással fenyegető házakba ment anélkül, hogy ügyet vetett volna rá, hogy mily veszélynek teszi ki magát. *A király sajátkezüleg + öltözött be sebesülteket* és segítségére volt az orvosoknak az operációnál. A miniszter azután Messzina újraépítésére tért vissza és hangsúlyozta, hogy helyesebbnek tartja, ha a várost magánkezdvezményezésből építik ujja. Az állam abban a helyzetben lesz, hogy igen kedvező feltételek mellett bocsáthat pénzt rendelkezésre.

A megdermedt lelkű menekülők.

Róma, jan. 5. A messinai menekültek érzéketlenségéről a legremsesebb dolgokat beszélnek. Egy apának, aki szerencsésen megmenekült a romok alól, a romok közé szorult leánya kétségbeesetten könyörgött, hogy mentse ki a romok alól. *Az apa, bár könynyen kimenthette volna a lányát elrohant,* otthagya a szerencsétlen teremést, aki *harmad ap ott pusztult el*. Két férfi pedig, akiket meg akartak menteni, azért könyörgött, hogy *hagyják őket meghalni*, mert a vagyonuk elpusztult.

Róma, jan. 5. A tengerszorosban temérdek cápa van, melyek a hullákra várnak. A rázkódtatások ma megismétlődtek ami óriási rémületbe ejtette a lakosságot.

A közkórház baja.

Fejér Ferenc dr. interpellációja.

Ki kell bővíteni a kórházat.

A közigazgatási bizottság mai ülésén k legnevezetesebb eseményell Fejér Ferenc dr. nak a közkórház ügyében elmondott interpellációja volt, Fejér Ferenc dr. mindenkor a legagilisabb városatyák közé tartozott, aki elismerésre méltó buzgósággal dolgozik városatyai minőségében városa és a város közönsége érdekében.

Fejér Ferenc dr. ezuttal a közkórház kibővítésének ügyét sürgette meg. A közkórház állapota, ugymond — mint orvosoktól is hallotta — enyhén szólva rettenetes. Ugy hallja, hogy különböző fertőző betegségekben fekvő betegeket egy ágyba fektetnek. Ezek tarthatatlan állapotok. Indítványozza, keresse meg a bizottság a közgyűlést, hogy a kórház állapotán akár kibővítéssel akár más uton segítsen, még ha az megterheléssel is járna a városra nézve.

Tudós Kálmán dr.: Fejér dr. szavai-ban sok igazság van. De nem egészen úgy

áll a dolog. Nem felel meg a valóságnak, hogy különböző fertőző betegek feküdneek egy ágyban. Az igaz, hogy néme' osztályban 2—3 beteg fekszik együtt, de ezek nem fertőző betegségben szenvednek. De ez is elég ok arra, hogy a kórház kibővítése elkerülhetetlenül szükséges legyen.

Magoss György dr.: A tervek kész vannak a kórház kibővítésére.

Aczél Géza: Nagyon szükséges a hiányon segíteni. Ahogy most akárcsak az ideglenes kibővítést, az lassan munka, legcélszerűbb egy szükség-barokk építése volna.

Ezután a bizottság egyhangulag elfogadta Fejér Ferenc dr. indítványát.

Egy szerelmes asszony tragédiája.

Föltékenységből szíven lőtte magát.

Tragikus szerelmi dráma tartja izgatottságban a közeli Hajduböszörmény város lakosságát. Egy fiatal szép uriaszony halála a szomorú szenzáció. A fiatal szép asszony saját kezével vetett véget az életének amiatt, mert az ura meguntta. A tragikus halálesetről hajduböszörményi tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnap éjjel borzalmas módon vetett véget ifju életének Győri Pál jómodu böszörményi polgárnak a neje. Kétszer emelte önmaga ellen a halálhozó forgógisztyolt. Először homlokának irányította a fegyvert, de a golyó nem sértett nemesebb részeket. A szerencsétlen asszonynak akkor még volt annyi bátorsága, hogy *szívének irányítsa a revolvert*. El is érte, amit akart, mert néhány pillanat múlva kiszenvedett.

Az öngyilkos fiatal asszonyt szomorú élete vitte a halálba. Szerette az urát, egy ideges asszony tulzott szeretetével. A férje viszonzta is ezt a nagy szeretetet. De az asszony örökké féltékenykedett és sok keserű percet, családi perpatvart szított ezzel. A férj sokáig tűrte ezt az állapotot, azonban mikor már sem éjjele, sem nappala nem volt a folytonos féltékenykedési jelenetekről, lassankint elhidegült a feleségétől.

Az asszony emiatti ideges elkeseredésében emelte maga ellen a gyilkos fegyvert, Tragikus halála nagy részvétet keltett Böszörményben, ahol a fiatal asszonyt holnap temetik el.

Színház.

Műsor:

Szerda, délután, énekes előzót.
Este: Gépirókissasszony, operette. A) b Csütörtök, Gépirókissasszony, operette B) bérlet.
Péntek, Rómeo és Julia, operette C) b Szombat, Mikádó, operette. A) bérlet.
Vasárnap délután Nagymama, operette Este Mikádó operette

A gépirókissasszony. Az este bemutatott ily című operett mintája azon daljátékoknak, melyeknek zenéje, szövege a napi siker kicsikarására „készül”. Világosabban e daljáték szövege is szórnyen szertelen, de mulatságos, a zenéje is reminiscenciákkal teli, de — talán éppen ezért — fülbemászó. Hozzá kell venni ehhez, hogy a darabot egy sereg határozottan ötletes trükk tarkítja, s hogy aki jelenetozte e daljátékot, az a színpadi hatás boszorkánykonyhájában ép úgy ott hon van, akár Faust a bűvészműhelyben. Zilahy Gyula sokat áldozott a darab elsőrendű kiállítására s fáradsága nem volt meddő: a második felvonás művészi diszletezése s általában az előadás külső képe láthatólag kielégítette a kommunikációval

felcsigázott várakozásokat. A szereplők közül *Zsigmond* A. izléses énekelőadásával s kissé túlságosan temperamentumos játékkal *Gyöngvi* Jolán sokszor méltatott kedvességgel tünt fel, a humorról *Ligeti* és *Gyónyi* bőkezűen, az előbbi pláne pazarul gondoskodott; *Horváth* Kálmán művészi könyvedésével szeretetreméltósággal. *Kemény* behízelt énekével szeretet, sok-sok tapsot. Tetszettek nekünk a kitűnően betanított karok, a II. felvonásba betűzött tánc számok az itt ott ügyesen alkalmazott rendezési effektusok s különösen a gondosan, pontosan konstruált tömegjelenések. Az előadást *Ferenczi* Frigyes rendezte, a zenekart *Mártonfalvy* György vezényelte. A darabnak, mely pedig immár csaknem minden hazai színpad műsoráról lekerült, Debrecenben tisztos és sikeres volt.

A színházi iroda jelentése.

Mikadó Sullivan világhírű angol grotesk zenéjű operetteje lesz a legközelebbi reprize. A *mikadó*, mely 7 évig szakadatlanul uralta a műsort a londoni globi-theaterben és diadalmos körutját folytatta az egész világon, megteremtője volt az angol operette zenének. A mikadó elsőrangú kiosztásban kerül színre és mind az 5 énekesnőjét a társulatnak foglalkoztatja. *Fedora* Sardon mester világhírű drámája kerül színre legközelebb új betanulással. A címszerepben *Gárdy* Aranka. *Gépirákisasszony*. Ma kerül színre másodikrangú Raimann fülbemászó zenéjű operetteje. A nagy feltűnést keltő *villanyos rózsákat* Földesi L. helybeli cég rendezte be. A mai előadásra is a földszinti ülőhelyek nagyobb része már tegnap elővételben elkelt. *Szerencse fia*. Ebből a nagy sikert aratott vígjátékból a próbák megkezdődtek. A címszerepben Ternyei Lajos adja.

Durgó-Szigeti hangverseny

A Zenekedvelők Körének újabb sikere.

A negyedik koncert.

Fényes siker jegyében zajlott le a Zenekedvelők Körének mai negyedik estélye. A Kör valóban pazar élvezetet nyújt tagjainak. Elektintve attól, hogy már a negyedik hangverseny magas művészi nívón állott s e tekintetben a Kör működése összehasonlíthatatlanul áll.

Ma K. *Durgó* Ilona dalénekesnő nemes művészetében talált a közönség igaz élvezetét. Rendkívül szimpatikus megjelenés, aki nek szerény, minden affektáltságtól ment megjelenése már előre megnyeri a közönség tetszését. Művésze pedig a legnagyobbak sorába emeli őt, akit a külföldi sajtó joggal nevezett el a magyar *Barbinak*. Pásztoros, alt színezetű mezzosoprán hangja lágyan eseng és a szívekig hatol, mert a szívből jön. A mellett rendkívül hajlékony, minden érzélem kifejezésére alkalmas. Mély bensőség, nemes izlés és páratlan zenei intelligencia jellemzik előadását. A közönség egész este melegen ünnepelte a művésznőt, aki azt ráadásul köszönte meg. A kíséretet *Tarnay* Alajos látta el az ő nagy művészetével, a kinek egyébként mint szerzőnek is bőven kijutott a tapsból.

Az est másik — nem kisebb művészi jelentőségű vendége *Szigeti* József hegedűművész volt. Ő már három év óta Angliában él és aratja a jól megérdemelt babérok. Annál inkább örvendünk, hogy alkalmunk volt őt megismerni. Technikája teljesen bevégzett. Érett felfogással, sok elmélkedéssel és eleganciával játszik. De ami különösen kiválóvá teszi, az édes, meleg tonusa, mely isteni adomány, melyet eltanulni nem lehet. Olyan hang ez, mely csak keveseknek adatott meg. — *Tschaikovszky* hegedűversenyét férfias erővel és mély ér-

telmezőssel játszotta. *Mozartot* gráciával, *Sarasate* Zapateadoját utólrhetetlenül briliánsan. A ráadásul adott Bach-féle preludiumot pedig ily tökéletesen még soha sem hallottuk. Sok ráadást kellett adnia, mert a közönség alig tudott betelni játékkal. Őt is *Tarnay* kísérte.

A Zenekedvelők körét ezen élvezetes hangversenyért a legnagyobb elismerés illeti.

Hirek.

— **Lapunk legközelebbi száma a nyomdászemélyzet szerdai munkaszünetete miatt, pénteken reggel a szokott időben jelenik meg.**

— **Istentisztelet** Az ágost. hitv. evang. templomban, szerdán, vízkeresztet ünnepyén, d. e. 10 órakor az istentiszteletek *Hudák* János segédlelkész végzi

— **Uj regényünk.** „Az elhagyottak” címen lapunk mai számában egy igen kedves hangú és bájos meséjű kisebb terjedelmű regény közlését kezdjük meg, melynek szerzője *Zih* Sándorné a lapunkból is előnyösen ismert, kitűnő tollú író.

— **A debreceni pénzügyi palota.** A közigazgatási bizottság mai ülésén a polgármester beterjesztette a pénzügyminiszternek a pénzügyi palota ügyére vonatkozó leiratát, melyben azt írja a miniszter, hogy ha tárcája nagyobb megterhelhetése nélkül lehetséges felépíteni a pénzügyi palotát, nem tér ki előle. A bizottság, mivel a miniszter leiratában nem sok biztatót látott a pénzügyi palota felépítésére vonatkozólag, úgy határozott, hogy az ügy elintézését a városi tanács utján megsürgeti.

— **A szerb külügyminiszter beszéde.** Bécsi tudósítónk táviratozza: *Milovanovics* szerb külügyminiszternek a szkupstinában minap elmondott s a monarchia ellen irányuló beszéde ma hitelen szövegében Bécsbe érkezett. A beszéd sokkal enyhébb, mint ahogy azt a szerb lapok közölték. Ez a körülmény lényegesen megkönnyíti a beszéd okozta konfliktus elsimítását.

— **A diószegi uti felügyelő.** A város törvényhatósága még a múltban elhatározta hogy a dohánygyár előtt egy átjáró hidat épített a forgalom gyors lebonyolítása végett. Ebben a tárgyban a közigazgatási bejárás már meg is volt. Ma délelőtt ugyanabban a tárgyban *Körner* Adolf tanácsnok elnöklésével értekezlet volt, a melyen résztvettek az államvasutak részéről *Eckstein* felügyelő és *Hepke* főmérnök, a dohányjövődéki központ részéről *Berekes* főtanácsos és *Puskás* igazgató. A helyi vasut részéről *Majerszky* igazgató és *Erdey* főmérnök. Az érdekelt felek részéről dr. *Fejér* Ferenc az Erzsébet malom képviselőjében — ezenkívül *Németh* András, *Scholz* Vilmos érdekeltek és *Aczél* Géza főmérnök. A bizottság azt állapította meg, hogy az építkezések ideje alatt a forgalom mi módon lesz lebonyolítva. A mostani lóvasuti síneket a vasuti töltés és a dohánybevaltó hivatal előtti térről ideiglenesen elhelyezik a Pavillon laktanya előtti térre, ahol a lóvasuti ideiglenes istálló is lesz. A vágóhídi közlekedést a katolikus temető és a Homokkert közt őszszel létesített burkolt uton fogják eszközölni, a dohánygyár és Erzsébet malom teherforgalmát pedig a dohánygyári vasuti őrház háta megett létesítendő ideiglenes átjárón.

— **A gyalogjárók tisztántartása.** A debreceni utcák gyalogjárói a lehető leggondozatlanabb állapotban vannak, mióta a hó tartósabb Debreczenben. A közigazgatási bizottság mai ülésén szóvá tette ezt az állapotot *Márk* Endre, akinek indítványára a bizottság úgy határozott, hogy felkéri a ta-

nácsot, utasítsa a rendőrséget a legszigorúbban a gyalogjárók tisztántartására vonatkozó intézkedések megtételére.

— **Igazságügyi kinevezések.** Az igazságügyminiszter *Ónodi* Szabó Károly szentesi kir. járásbírói betétszerkesztői bírót s *Dezso* Ákos nagykereskedési járásbírói betétszerkesztői telekkönyvvezetőt ugyane minőségükben a debreczeni kir. törvényszékhez, mint telekkönyvi hatóságához rendelte ki. *Ily* vártó Sándor kir. főügyész *Széki* Ákos debreczeni főügyész irnokot irodatizsttá nevezte ki

Szerencsétlenül járt nagykövet.

Rómából, táviratozzák: A „Popolo Romano” jelentése szerint *Lützow* gróf osztrák magyar nagykövet sétalovaglás alkalmával a Villa Umbertónál leesett lováról, eltörte orresontját és ajkain is megsebesült. *Montecharia* dr. kötözte be a nagykövetet, akinek 14 napig kell ágyban fekdnie.

— **A Zion-egylet bonbonier-estélye.** Nagy érdeklődés mutatkozik Debrecen uritársadalmában a Zion-egylet január 16-iki bonbonier-estélye iránt. Az érdeklődésre méltán tarthat számot a mulatság, mert olyan fényes program tartja, amilyen még debreczeni mulatságon nem volt. A rendezőség agilis vezetőivel, *Szöllös* Dezso dr. és *Letzter* Józseffel az élén, nagy eredménnyel munkálkodik előre is az estély sikerén.

— **Fischbein Márton temetése.** Tegnap délelőtt helyezték nyugalomra *Fischbein* Mártonnak, Debrecen egyik egyik legismertebb s legnépszerűbb polgárának földi poarit. A megboldogult derék öreg urat fél Debrecen „*Marci bácsi*”-ját általános szeretet s tisztelet vette körül, áldott jó kedélye, végtelenül kedves modora s közismert jólélekűsége révén. Halálát a kiterjedt rokonságon kívül sok-sok tisztelője is gyászolja. A családkiadta gyászjelentés így hangzik: Nagy szomorúsággal tudatjuk a legjobb férjnek, a legjobb apának, sógorak. *Fischbein* Mártonnak, életének 67 ik, boldog házasságának 37-ik évében, hosszú, nagy szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hamvait f. hó 5 én d. e. fél 11 órakor fogjuk a debreceni izr. temetőben a földnek átadni. Debrecen, 1909. január 4. Özv. *Fischbein* Mártonné szül. *Fischbein* Amália bánatos felesége. Özv. id. *Fischbein* Ignácné, özv. ifj. *Fischbein* Ignácné, *Lederer* Arnoldné szül. *Fischbein* Róza, Váradi Ignácné, szül. *Fischbein* Laura sógornő. *Fischbein* Sándor fia. Váradi Ignác, *Fischbein* Albert, *Lederer* Arnold, *Pariser* József sógorai. Pihenjen csöndesen.

— **A debreczeni bakák karácsonya Boszniában.** A debreczeni 39 ik gyalogezred bakáinak, akik lenn *Bosznia-Bródban* állomásoznak, kellemessé tették karácsonyukat a debreczeni humánus emberbarátok, akik pénzt és jó élelmiszereket, szivart, dohányt, teát és egyéb ajándékokat gyűjtöttek. A bakák pompás karácsonyestét csaptak az ajándékokból és halálval gondoltak bizonyára debreczeni jölteveőikre.

— **A kolozsvári sztrájk.** Mint Kolozsvári tudósítónk táviratozza, kolozsvárt az ottani nyomdák újra megkezdtek működésüket a Szegedről hozott szervezetlen munkások segítségével. A sztrájk azonban egyre terjed, eddig az asztalos, az építőlakatos és kárpitos munkások léptek sztrájkba. Ezidőszent mintegy ezer kizárt munkás van Kolozsvárt. *Bánffy* Miklós főispán ma Budapestre utazott, hogy jelentést tegyen a belügyminiszternek.

— **Felrobbant petroleumos tartály.** Igen könnyen az életbe kerülhetett volna *Margitai* Gyu a helyi vasuti munkásnak a saját vigyázatlansága. *Margitai* a kisvasut gépjavitó műhelyében dolgozott ma délelőtt és égő faklyával egy üres petroleumos tartály felé hajolt. A faklya lángjától a petroleum által fejleszt-

tett gáz felrobbant. Szerencséjére Margitai Gyula idejében elugrott a tartálytól és így semmi komolyabb sérülése nem történt, valamint a tartálynak sem.

— **Az iparosok szaktanfolyama.** A technológiai iparmúzeum által rendezett vas és gépipari szaktanfolyamok, valamint a szobafestők szakrajtanfolyama holnap, e hó 6-án délelőtt 10 órakor a tanonciskolában (Burgundia u.) megnyílik. A vezetőség kéri különösen azoknak a megjelenését, akik jelentkezésükkel még eddig elmaradtak. A tanítás az esti órákban fog tartatni, ez alkalommal csak a tanmenet és beosztás fog megbeszélés alá kerülni.

— **Tizenhat ember katasztrófája.** Sidneyből táviratozzák: Az enconter angol cirkáló egyik csónokja az itteni kikötőben összeütközött egy szénszállító hajóval. A csónak 16 főnyi legénysége vízbefult.

— **Royal kávéház fényesen berendezett helyiségében** 1909. jan. hó 9-én szombaton este Kis Béla kitűnő zenekara közreműködésével nagy tombola estély tartatik. Ki egy estét kellemesen akar eltölteni és egy remek szép ajándéktárggyal öhajt távozni, az okvetlenül ott legyen *Belépti díj nincs! Bárki több tárgyat is nyerhet! Egy tombolajegy 50 fillér.* A gyönyörű tombola nyereménytárgyak megtekinthetők a Nizzai virágcsarnok kirakatában és f. hó 9-én a Royal kávéház helyiségében.

— **Garázda kovácmester.** Nagy botrányt rögtönzött az elmúlt éjszaka Szatai Bálint kovácmester. Mámoros állapotban tért be a Kemény János féle vendéglőben, ahol azután duhajkodni kezdett. Fűbe fába belekötött Utoljára is kitétték a szűrét. Ekkor még valóságos ostromot indított a vendéglő ellen, végre azután több rendőrnek sikerült a kovácmestert lefegyverezni. Megindult ellene az eljárás.

— **A nazarénus leány vallomása.** Aradról jelentik: Német Zsuzsanna cselédleány hetek előtt jelentkezett az aradi ügyészségen és elmondotta, hogy 14 évvel ezelőtt felgyújtotta volt gazdája házát. Akkor tettét nem tudták meg, de most áttért a nazarénus vallásra, nem titkolhatja tovább bűnét és kéri, hogy büntessék meg. Az ügyészség az ügyet megvizsgálta és ma végzésben kimondotta, hogy, mivel a bűnügy elévült, a lányt nem büntetheti.

— **Amikor a kocsis részeg.** Minden áron beakart jutni Szemán Mihály debreceni részeg kocsis a Bethlen utca 48. számú ház kapuján. Addig döngötte a kaput, míg végre egy rendőr bekísérte a bűnügyi osztályra, ahol igazolás után szabadon bocsátották.

— **Dívtos öszi és téli Női és Leány felöltöket, boákat, model kálapokát** csak a Hajdumézy legnagyobb Rózsa féle áruházban Kistemplombazár lehet már mártól kezdve olcsón vásárolni. Kérem meggyőződni! Legnagyobb raktár

— **Eredeti tréfás tombola nyeremény tárgyak tombola jegyek és teljes tombola összeállítások a legolcsóbban** kapható Mentze Henrik áruházában Kossuth u. 4 szám.

— **Téli kutyáinkat** Schön Sándornál szerezzük be Debreczen Piacz-u. 12. szám. (Stenczinger ház)

— **Gummi különlegességek** Györfi Sándor kőszerezésnél Simonffy-u. 2. sz. a.

— **Ruhakészítés.** Szoknya, blousok costümök és kárpokat készít mérték szerint leggyorsabban, legszebben és legolcsóbban Rózsa Ignácz műhelyében Kistemplombazár.

— **A „Debreczeni Leszámloló bank”** m. sz. (Piacz utca 49. főpostávat szemben) olcsó kölcsönöket folyósít.

Regény-Csarnok.

Az elhagyottak.

(1) Irta: Zih Sándorné.

Vidám multság zaja töltötte be a keményre fagyott hó környékét. A tükörnima, csillámló jégen kipirult arccal mulatoztak a fiúk. A módosabbak koresolyáztak, a kisebb paraszt fiúk meg csuszkáltak, versengve a dícsőréért, melyik tud hosszabb jeget végig csuszni.

— Engedjétek engemet előre, — hatalmaskodott egy pufók arczu kövér szőke fiu, — én mutatom meg mit tudok. A ki elibem mer állani, felbuktatom!

A körülötte álló gyermekek félénken húzódtak hátra. Dehogy mertek volna vele kikezdeni, ismerték durva, veszekedő természetét és kemény öklét, melynek súlyát hamarosan érezte a nálánál gyöngébb, szelidebb gyermekekkel.

Talán nem hallotta a felszólítást az a kis fiu, a ki éppen most rugaszkodott neki a jégen? Aligha mert egész nyugodtan kezdett csuszkálni, rá sem gondolva az őt fenyegető veszélyre. Pévig egy pillanatalatt már elérte a nagy kövér fiu... Nagyvott lökött rajta s a gyermek hanyatt vágódva, eszméletlenül maradt a jégen fekve.

A gyermekek csoportosan jajgatva állották körül a kis fiut és ijedten mutogatták egymásnak a felőlől szivárgó vért.

— Mi történik itt? — törtetett keresztül a bámuló gyermekek csoportján egy rokonszenves arczu uri fiu. — Mi lelte ezt a gyermeket?

Hirtelen lecsatolta koresolváját s gyöngéde ölébe vette a gyermek fejét. Zsebkezdőjével szárítgatni kezdte a szivárgó vért s dörzsölgette a gyermek szive tájékát.

Az nemsokára felnyitotta a szemét. — Fáj a fejed, fucska. — kezdte résztvevően tőle a nagyobbik. — hát hogy eshetél ilyen nagyvott, miért nem vigyáztál magadra?

(Folytatjuk.)

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengye.

Vászon, kész fehérnemű.

Női divatárak.

:: Külön szőnyegosztály. ::

Óriási választék!

Uj vállalat.

Van sze encsénk a nagyérdemű vevőközönség szives tudomására hozni, hogy Debreczenben a

Közraktár közvetlen közelében

Monostorpályi ut mentén a Szilágysági saját erdőségük termeléséből

Nagy tűzifaraktárt nyitottunk,

hol is törvényszabta mérték szerint, pontos és figyelmes kiszolgálás mellett árusítjuk fáinkat, igen olcsó árak mellett,

Hasábfu ümleteként 8 K.

Dorongfa „ 7 K.

Városi iroda: Verbőczy-utca 12. sz. Telefon január 20-tól.

Waggonkenti eladás külön árt képez.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Erdőipar társaság Klebinder és Társa.

Stock-Cognac Medicinal
szavatolt valódi bor-
párlat
Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
BARCOLA.
Egy dűll Cognac gőz-
főző állandó hivatalos
vegyl ellenőrzés alatt.
Kapható minden jobb
üzletben

Villamos világítást

legjobb anyaggal legjutányo-
sabban rendez be

FOLDVÁRI L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat
Kossuth-u 1. Telefon 168.

Mindenféle villamos felszerelési cik-
kek, Csillárok, Izzólámpák nagybani
raktára.

8 4/909.

Pályázati hirdetés.

mely szerint a kerületi munkasbiz-
tosító pénztár igazgatóságának f. év de-
cember hó 7-én hozott határozata alap-
ján Debreczen város területén a pénztá-
ri szülésznői állás rendszeresítettven,
ezen egy nként 350 korona évi javadal-
mazással egybekötött állásokra zennel
pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázni kívánó szülész-
nöket, hogy kérvényeiket szolgálati ok-
mányakkal kellőkép felszere ve a pénztár
igazgatói hivatalában f. év január hó 15
déli 12 órájáig adják be, mivel elkeset-
tek figyelembe nem vétetnek.

Az állás elfoglalásával járó kötele-
zettségek, a pénztári szülésznők szolgál-
lati szabályzatában foglalván, fenti hiva-
talanban a hivatalos órák alatt megtekin-
hetők.

Debreczen, 1909. január 1-én.

Dávidházy Kálmán, elnök

Legbiztosabb szepítőszor a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása osodás!

Szépít, fiatalít! Legkifünőbb szer szepítő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztá-
talanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá-
való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban
1-2-3 koronás üvegje.

Ugyancsak legnagyobb reaktára minden bel-
és külföldi gyógyszer különlegességeknek,
pipere ozikkeknak és hasonszervi gyógy-
szereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.
„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon sz. 498   Telefon sz. 498

Szabó Lajos fiai

női divatáruház
gyapjú és mosó
kelmékben.

Alkalmi vásár
Leszállított jutányos
árak.

A torokfájás u. m. köhögési inger, el-
nyálkásodás és rekedtség ellen tessék
az antiseptikus

„VALDA” pasztillákat

megkísérteni; azok gyors, jóltevő és tartós
hatással bírnak.

Egy doboz ára 1.75 korona.

== Kapható minden gyógyszerárban. ==
Főraktár Magyarország-Ausztria részére:
KORWILL-FÉLE
Gyógyszerár „A szercecsenhez”
Bécsben, I.,
Wipplingerstrasse 12.

Pavlovits és Szilágyi
műépítész és építő mesterek építési vállalata
Debreczen, Piacz u. 42. (Lamprecht-palota.)
Épületek tervezése, modern beosztás,
művészi kiképzéssel. — Épületek fel-
építése, szakaszú kivitelben — Lakás
berendezések tervezése. — Telkek és
épületek értékesítése. Ingatlanok bec-
lése és műszaki ügyekben tanácsok.

Gyermekeknek Kiváló táplálószer
egészséges és gyenge-
a fejlődésben vissza-
maradt minden koru
gyermek részére.
Elősegíti az izom-
és esontképződést,
megakadályozza és
megszünteti a has-
menést, hasfolyást,
bélhurutot stb.

és felnőtteknek.

„A csecsemő” című tanulságos füzet in-
gyen kapható az árusító helyeken vavv R. Kufe-
kénél, Wien I.

Szőnyegés butorszövetgyárosok

Haas Fülöp és Fiai

Debreczen, Piacz u. 59. sz.

Óriási választékban: Finomabb és olcsóbb szoba szőnyegek, fall és ágy elé való sző-
nyegek, futók, ágy és asztal terítők, henoser átvétők, szövet és osipke függönyök appli-
kált storok, ágy és menyezet terítők, paplanok, gyapjutakarók és lópokrócok, utli taka-
rók keoske és angora bőrök, rézágyak és függönytartó rudak, nemkülönben remek kivitelű
valódi Perzsa és Smyrna szőnyegek, átvétők, táskák és szobaösszekötők.

Ne vegyünk!

holmi értéktelen
csecsebeosékat.

LEGALKALMASABB AJÁNDÉK

hölgyeknek: 3-6 vagy 12 pár izlésesen összeválogatott glace és svéd keztyük.

Alkalmi occassió ár!

3	pár elegán dobozban	4 forint.
6	” ” ”	7.50
12	” ” ”	14.-

Schön Sándor
keztyű, kötszer és orvosi műszertára
Debreczen, Piacz-u. 12. Stenzinger-ház

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizelendők. Vidéki tudakozódnál tessék választélyeget csatolni.

Vigyasszon! Uraktoi levetett ocska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Báni Bádógos-u. 4. sz.

Magán detektív Debreczen, Iskola-utca 4. elintézi a legkényesebb családi ügyeket, nyomozásokat, megfigyeléseket a legnagyobb titoktartás mellett. **Krámer József.**

Két és egy szobás lakás butorozva kiadó Darabos-utca 21 szám.

Borjas tehén, fiatal félvér siement-hali, egy hetes borjuval, szép egészséges állat, eladó Kontsek Géza kertészetében.

Eladó vaspénzszekrény. Egy álló íróasztal alakú Wertheim szekrény igen jó karban eladó. Hol? Megmondja a kiadó hivatal.

Sürgősen keresek rendes, mindenféle főzőnét. Cim a kiadóhivatalban.

CZIGARETTAZÓK!

100 db. hüvely nikotin mentes:

Kip-kop " 08 Riz " 14
Tiszti " 10 Parafés " 14
Délbáb " 12 Arany " 20
„Kolibri „különlegesség 16 kr.

Kapható **HARMATHY** szivarkahüvelykülönlegességek főraktárában Debreczen fűvészkert u. 14.

Borezet kitűnő, jó házilag készített eladó literenként. Cim a kiadóba.

Csinosan butorozott, külön bejárattal szoba kiadó Darabos-utca 5 az émeleten.

Egy 13-15 éves fiu nappali kifutónak felvétetik. Cim a kiadóban.

Táncoz, ki legalább 2 reál vagy gymnasiumi osztályt végzett felvétetik. Cim a kiadóban.

Két rollós kirkat megvételre kerestetik. Deák Ferencz-utca 26.

Jó házból való tanuló en-gross üzletbe felvétetik. Cim a kiadóhivatalban,

Jó tehén trágya van eladó. Cim a kiadóban.

Helyi és környékbeli ösmeretekkel bíró ügynök, aki pénzbeszédessel is meg lenne bízva, Aron Miksa bor, sör és szesznagykereskedésében azonnali vagy legkésőbb 1909 évi márcz. hó 1 évi belépésre felvétetik. Biztosíték legalább 1000 kor. Ajánlatok 1909, január 31 ig Aron Miksa Debreczen cim alatt küldendők.

Két esetleg három nagy szoba irodának vagy garcon lakásnak kiadó. Deák Ferencz utca 13.

A kereskedő ifjak társulata a piactól nem messze eső mellékutczában hosszabb idejű bérletbe f. évi május 1 re, esetleg megvételre olyan házat keres, amelynek nagy udvara esetleg kutja van. Ajánlatokat kerjük a társulat Kossuth utca 23. sz. alatti helyiségébe átadni.

Az ágost. hitv. evang. egyház eljártót keres, ki pénzbeszédre is alkalmas. Jelentkezni lehet a lelkeszi irodában Miklós-u. 3. sz. alatt.

Sarkadi Gyula tűzifa kereskedő.

A n. érdemi közönség szives tudomására hozza, hogy

tűzifaraktárámban,

mely **Postakert 5. szám** alatt van, mindenkor raktáron tartok a legjobb minőségű

száraz tűzifát,

megrendeléseket elfogadok, u. m. : cser, tölgy, bükk gyertyán és vargafára, ölenként mm. és vagon számsra mindenkor a legolcsóbb árakban számítom

Gyors és pontos kiszolgálás!

Megrendelések felvételnek.

ROSENFELD LAJOS,

Arany János-utca 15.

a kiegészersmind gondoskodik a pontos kiszolgálásról.

TÉLI

bőr és kötött keztyűk, ingek, gallérok, kézelők nyakkendők, zsebkendők és harisnyák!

Sarczipők!

Gummi különlegességek!

Győrfi S.

keztyű-, kötész- és divat áruhaza.

Simonffy-u' városi bérpalota.

Aláírási felhívás.

Néptakarékpénztár

mint szövetkezet

Debrecen, Piac-u. 30. sz. alatt

50 fillér törzshetét 1909. január hó elsejével

11-ik ötéves társulatát nyitja meg.

Akik hetenkint legalább I koronát és életkoruknak megfelelő táblaát szerinti csekély pótdíjat is befizetnek azon kedvezményben részesülnek, hogy befizetett tőkájük nemcsak 4% kamattal lesz tőkésítve, de 1000 koronáig szelő életbiztosításhoz is jutnak, melyről egy a takarékosság, mint a család jövőjéről való gondoskodás czélja egyszerre és könnyen érvényre jut.

Uj tagok (férfiak és nők) ezen biztosítási rendszerbe beíratási díj és késedelmi kamat nélkül bármikor beléphetnek és megfellelő kölcsönre is igényt tarthatnak.

Vidéki tagok postadíj nélkül eszközölhetik befizetéseiket

Bővebb felvilágosítást nyújt

az Igazgatóság

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában. Piac-utca 49. szám, a főpostával szemben.

Eredeti és új Bösendorfer

valamint

Wirth zongorák,

a helybéli piacon kizárólag

Szendrő Sándor

zongora és hangszerraktárban kaphatók. — Legkisebb méretű „MINIATUR” zongorák hárfá-pedállal. Előnyös zongora bérlet.

Mindennemű javítások és átújítások szavatosság mellett mérsékelt árakon eszközöltenek. The Gramophon Ltd féle beszélő gépek és lemezek.

Eredeti gramophonok 70 kor.-tól feljebb.

Üzleteliségs Szt. Anna-utca 3.

Eladó

egy nagy jövedelmű ház, van rajta 2 utcai szoba, bolt és pincze, az udvarban három szoba, konyha mellék-helyiségekkel. Szivattyus kut az udvarban. A ház jövedelme 1700 kor.

A rajta levő üzlet, trafik és ital-mérés 20—25 ezer koronát jövedelmez évente. A ház ára 20,000 kor. tehát van rajta 7800 kor.

Felvilágosítást nyujt: Tarr Mihály közvetítő irodája Hatvan-utca 6. ahol a felpénz is letehető.

Nagy alkalmi vásár

bezárólag f. hó 31 ig

a **kék csillag**-nál.

Kész blousok . . . 85 kr. feljebb
„ barhet alj k . . . 1.80 „ „
„ szövet . . . 2.40 „ „
„ barhet a'ó szok. 1.10 „ „
„ „ bugy. 95 „ „

Azonkívül itt fel nem sorolt áruk nagy választékban igen olcsó árban szerezhetho be. Gyaszruhákat 6 óra alatt készítek. Mérték szerinti megrendelést gyorsan és pontosan teljesítek. Szives pártfogását kérem a n. é. vevőközönségnek.

Tisztelettel

Ferenczy József.

Kossuth-utca 17. Simonffy ház.

Vaskályhák

köszénfűtésre és fafűtésre.

Takarék-tűzhelyek.

Franczia konyhák

nagy raktára

Sesztina Lajos

vaskereskedésben Piac-u. 23